

Inhoud

1	Webtalen, browsers en editors	1
	Introductie	2
	Een snelle terugblik	2
	Afspraken over webtalen	3
	Twee smaken HTML	5
	Wat HTML5 is	7
	Kennismaken met HTML en CSS	8
	Aan de serverkant	9
	HTML – Hypertext Markup Language	9
	CSS – Cascading Style Sheets	10
	Browsers	12
	Google Chrome	13
	Microsoft Edge (Internet Explorer)	14
	Mozilla Firefox	15
	Mac OS X: Safari	16
	HTML-editors	16
	Brackets	17
	Aanvullende hulpmiddelen	19
	Hulpmiddelen voor validatie	19
	Hulpmiddelen voor ontwikkeling	20
	Samenvatting	26
	Oefeningen	26
2	De basis van HTML5	29
	Kenmerken van HTML-documenten	30
	Elementen, tags en tekst	30
	Opbouw van een element	32
	Elementen nesten	33
	Kleine letters	34
	Sluiten in de goede volgorde	34
	De HTML-code van webpagina's bekijken	35

Attributen	37
Kenmerken van attributen	37
Globale attributen	39
Microdata	43
WAI-ARIA	44
Kenmerken van HTML5	44
Omringende technieken	46
Vervallen onderdelen	48
De basis van een HTML5-document	49
<!DOCTYPE html>	49
<html lang="nl">	50
<head>	50
<meta charset="utf-8">	50
<title>	51
<link>	52
<body>	52
Paginastructuur	52
Document Object Model – HTML DOM	53
De outline van een document	54
Koppen in HTML-documenten	54
Het getal bepaalt de keus, niet de tekstgrootte	56
Titel website is niet automatisch <h1>	56
Het contentmodel van HTML5	57
Secties markeren – theorie	59
<article> (sectioning content)	61
<section> (sectioning content)	62
<nav> (sectioning content)	63
<aside> (sectioning content)	64
<header> (flow content)	65
<footer> (flow content)	66
<address> (flow content)	68
<main> (flow content)	69
<div> (flow content)	70
Samenvatting	71
Secties markeren – praktijk	71
Eenvoudige webpagina	72
Productenpresentatie	73
Blog	76
Samenvatting	78
Oefeningen	79

3	Tekst markeren	81
	Inleiding	82
	Koppen markeren	82
	Koppen in een header	83
	Tekst markeren	85
	Alinea's: het element <p>	86
	Het regeleinde 	87
	Afbreken van woorden	87
	Speciale betekenis aangeven	88
	Inhoud groeperen	94
	Vooraf opgemaakte inhoud: <pre>	94
	Citaten gebruiken: <blockquote>	95
	Lijsten maken: <ol>, <ul> en 	96
	Illustraties en bijschriften: <figure> en <figcaption>	101
	FAQ, metadata en definities: <dl>, <dt>, <dd>	106
	Uitvouwbare tekst: <details>	107
	Nieuw thema markeren: <hr>	107
	Speciale tekens in webpagina's	108
	Van ASCII naar UTF-8	109
	Referenties gebruiken	110
	Samenvatting	110
	Oefeningen	111
4	Koppelingen maken	113
	Inleiding	114
	Verbindingen leggen met <a>	115
	Attributen van <a>	116
	Bladwijzers maken	119
	Link naar een grote foto	120
	Link naar het vervolg van een artikel	121
	Link naar een e-mailadres	123
	Link naar een telefoonnummer	123
	Klik hier voor richtlijnen	123
	Externe bestanden koppelen met <link>	126
	Stylesheet koppelen	126
	Een favicon gebruiken	127
	Opeenvolgende pagina's	129
	Vooraf laden: prefetch, prerender en dns-prefetch	130
	Overige waarden van rel	131
	Samenvatting	131
	Oefeningen	132

5	Beeld, geluid en andere externe inhoud	133
	Inleiding	134
	URL's en structuur van de website	134
	Lokale site	136
	Soorten afbeeldingen	137
	Bitmaps	137
	Vectorafbeeldingen: SVG	138
	Bestandsformaten voor bitmaps	140
	GIF	140
	JPEG	141
	PNG	142
	De juiste afbeelding voor het scherm	143
	Afbeeldingen plaatsen met <img>	144
	De bron: src	144
	Beschrijvende tekst: alt	145
	Afmetingen: width en height	146
	Klikbare gebieden: usemap	147
	Responsive images	148
	Srcset voor schermen met hoge resolutie	148
	Srcset voor variabele afmetingen	149
	Bijgesneden afbeeldingen: <picture>	150
	Het type afbeelding selecteren	151
	Het verschil tussen <img> en <picture>	152
	Externe HTML-inhoud: <iframe>	152
	Attributen	153
	Beveiliging	154
	Insluiten met <embed> of <object>	155
	Video in een webpagina	157
	Bestandstypen voor video	157
	Een codec kiezen	158
	Video coderen	158
	Het element <video>	158
	De bron: <source>	160
	Ondertiteling met <track>	161
	Titelbestanden: WebVTT	162
	Audio op de website gebruiken	163
	Samenvatting	165
	Oefeningen	165
6	Tabellen maken	167
	Inleiding	168
	De structuur van een HTML-tabel	168

De basis: <table>	169
Rijen en kolommen: <tr> en <td>	170
Koptekst: <thead>	171
Een bijschrift: <caption>	172
Overige elementen	173
De tabelinhoud: <tbody>	173
Voettekst: <tfoot>	174
Kolomgroepen: <colgroup> en <col>	174
Voorbeelden van tabellen	175
Samenvatting	178
Oefeningen	179
7 Formulieren maken	181
Formulieren in HTML5	182
Verbeteringen aan de clientkant	182
De rol van de webserver	184
De basis van een formulier: <form>	184
Buiten <form> mag ook	184
De verwerking: action	185
Verzendwijze: method	185
Codering: enctype	186
Automatisch aanvullen: autocomplete	186
Niet valideren: novalidate	186
Direct invoeren: autofocus	187
De naam: name	187
Het doel: target	188
Buitenspelelementen: form	188
Het element <label>	189
De tabvolgorde	190
Het element <input>	191
Attributen van <input>	191
Soorten invoer: het attribuut type	199
Telefoonnummers: <input type="tel">	199
E-mailadressen: <input type="email">	200
Webadressen: <input type="url">	200
Wachtwoorden: <input type="password">	201
Getallen: <input type="number">	201
Een bereik: <input type="range">	202
Kleuren: <input type="color">	203
Datum en tijd	205
Selectievakjes: <input type="checkbox">	206
Keuzerondjes: <input type="radio">	207
Bestanden uploaden: <input type="file">	208

Inhoud

Verzendknop: <code><input type="submit"></code>	209
Afbeeldingknop: <code><input type="image"></code>	209
Resetknop: <code><input type="reset"></code>	210
Functieloze knop: <code><input type="button"></code>	210
Verborgten waarden: <code><input type="hidden"></code>	210
Het element <code><button></code>	211
Kiezen uit een lijst: <code><select></code>, <code><datalist></code>, <code><option></code>	212
<code><option></code>	213
<code><select></code>	214
<code><datalist></code>	215
Uitgebreide tekst invoer: <code><textarea></code>	217
Groeperen met <code><fieldset></code> en <code><legend></code>	218
Voortgang tonen: <code><progress></code>	220
Schaal: <code><meter></code>	222
Resultaat: <code><output></code>	223
Samenvatting	224
Oefeningen	225
8 De basis van CSS	227
Wat CSS is	228
Voorgeschiedenis	228
En toen was er CSS3	229
Waarom CSS zo handig is	231
De taal CSS	231
Waarden en eenheden	233
Globale waarden	234
Lengte	234
CSS-verwerking door de browser	238
De boomstructuur	238
Waarden toewijzen	239
De cascade	240
Specificiteit bereken	241
Overerving	243
Percentages werken door	244
De plaats van de CSS-declaraties	245
Het attribuut <code>style</code>	245
Het element <code><style></code>	246
Extern bestand: <code><link></code>	247
Het CSS-bestand	247
Commentaar toevoegen	247
Andere stijlbladen importen	248
De ingebouwde stijlen aanpassen	249
Elementen benaderen met selectors	250

Basisselectors	251
Typeselector	251
Universele selector *	252
Klassenselector	253
ID-selector	254
Attribuutselectors	255
Combinatieselectors: afstamming, kind en sibling	256
Geen combinator: komma	256
Algemene afstamming: spatie	256
Kindselector: >	257
Aangrenzend: +	257
Opeenvolgend: ~	257
Pseudoklassen	258
Pseudoklassen voor links	258
Pseudoklasse doel	259
Pseudoklasse taal	259
Pseudoklasse UI-toestand	259
Structurele pseudoklassen	259
Pseudoklasse ontkenning	261
Pseudo-elementen	261
Best practices	263
Samenvatting	265
Oefeningen	266
9	Boxmodel, weergavemodel en positionering
	269
De opbouw van pagina's	270
Browserstijlen zijn er niet voor niets	270
Het boxmodel	270
De eigenschap box-sizing	272
Begrensde breedte en hoogte	275
Waarden voor hoogte en breedte	275
Marges	276
Horizontaal centreren	276
Verticaal centreren	277
Negatieve marge	278
Ingeklapte marges	278
Padding	278
Randen	279
Randdikte	279
Randkleur	280
Randstijl	282
Korte notatie voor randen	283

Weergavemodel	283
Terminologie	284
De eigenschap display	285
Waarden voor binnen en buiten	285
Positionering – de lay-out	288
Het omvattende blok	288
Positioneringsschema's	289
Position	289
Verschuiven met top, right, bottom en left	289
Relatieve positionering	290
Absolute positionering	291
Vaste positie: fixed	293
Flexibele vaste positie: sticky	294
Float	295
Float als lay-outtechniek	297
Ouderwetse oplossing: clearfix	299
Moderne clearfix: flow-root	300
Meer eigenschappen van blokken	301
Overlopende inhoud: overflow	301
Speciaal voor tekst: text-overflow	302
Praktijk: overlopende tekst met fade-out	303
Formaat aanpassen met resize	305
Uitsnijden met clip-path	307
Zichtbaarheid: visibility	309
Niet verbergen voor screenreaders	310
De toekomst	310
Samenvatting	311
Oefeningen	312
10 Tekst en typografie	315
Inleiding	316
Lettertype: van systeem of online?	317
Web fonts	317
Lettertypen downloaden: @font-face	320
Eigenschappen van @font-face	320
Een embedcode gebruiken	323
Eigenschappen voor lettertype: font	326
Lettertype	326
Lettergrootte: waarden en overwegingen	327
Geavanceerd: responsive tekst	328
Toepassing van font-size	329
Grootte aanpassen: font-size-adjust	330
Regelhoogte: line-height	330

Letterstijl: font-style	332
Lettergewicht: font-weight	332
Uitrekken of indrukken: font-stretch	334
Kleinkapitaal: font-variant	334
De verzameleigenschap font	335
Eigenschappen voor tekst	336
Uitlijnen: text-align en text-align-last	336
Lijneffecten op tekst	337
Inspringen	338
Rechtopstaande tekst: text-orientation	339
Overlopende tekst: text-overflow	340
Tekst met schaduw	340
Tekst omzetten: text-transform	341
Witruimte behouden: white-space	342
Ruimte tussen woorden en letters	344
Afbreken: word-break en overflow-wrap	344
Opmaak van lijsten	345
Opsommingstekens	345
Lijst als navigatie	346
Verticaal menu	348
Uitklapbaar menu	349
Samenvatting	351
Oefeningen	352
11 Kleur, randen en achtergronden	353
Inleiding	354
Kleurwaarden	354
RGB en RGBA	355
HSL en HSLA	356
Transparantie	358
Kleur van tekst	358
De achtergrond	359
Achtergrondkleur	359
Achtergrondafbeelding	359
Verschillende achtergrondafbeeldingen	367
Kleurverloop als achtergrond	368
Parallax met CSS	368
Kleurverlopen	369
Lineair verloop	369
Radiaal verloop	371
Repeterende verlopen	372
Afgeronde hoeken	373

Randafbeelding	376
Voorbeeld van een randafbeelding	377
Schaduw	378
De werking van schaduw	379
Material design	380
Samenvatting	381
Oefeningen	382
12 CSS-variabelen, transformatie, animatie en meer	383
Rekenen met calc()	384
Voorbeelden	384
CSS-variabelen: de functie var()	385
Kenmerken van variabelen	386
Variabelen declareren	387
Toepassingen van variabelen	387
All reset alles, behalve variabelen	389
Beweging in webpagina's	390
Overgangen (transitions)	390
Kant-en-klare overgangen	392
Positie aanpassen	393
Animatie	394
Opbouw een animatie	394
Keyframes	396
Transformatie	398
Tweedimensionale transformaties	399
Schalend menu	401
Driedimensionale transformaties	402
Beeldfilters	409
Kleuren mengen	409
Samenvatting	411
Oefeningen	412
13 Media queries, flexbox en grid	413
Inleiding	414
De mogelijkheden	414
Responsive design en media queries	415
Responsive design en mobile first	418
Weergave op mobiele schermen: de metatag viewport	419
Media queries: breekpunten in de lay-out	421
Vensterbreedte en vensterhoogte	422
Schermresolutie	423
Portret of landschap	424

Beeldverhouding	424
Flexibele lay-out met flexbox	425
Kenmerken	425
Flexcontainers en flexitems	426
Het assenstelsel van de flex-flow	427
De richting: flex-direction	428
Regelomloop: flex-wrap	430
De eigenschap flex-flow	431
De volgorde: order	431
Flexitems schalen	431
Instellingen voor flex	433
Flexitems uitlijnen	434
Uitlijnen met de marge	434
Uitlijnen op de hoofdas: justify-content	434
Uitlijnen op de kruisas: align-self	436
Regels uitlijnen: align content	436
Een lay-out maken met flexbox	437
Lay-out in een raster met CSS Grid	443
Kenmerken van gridlay-out	443
CSS-eigenschappen voor gridlay-out	445
Definitie van het raster	445
Plaatsing van de items	445
Uitlijning en tussenruimte	445
Workflow in vogelvlucht	446
Een raster maken	447
Auto-flow	450
Tussenruimte (gap)	451
Waarden voor tracks	451
De functie repeat()	452
Expliciet en impliciet raster	454
Een voorbeeld van gridlay-out	455
Smalle weergave	456
Breakpoint 37rem	458
Breakpoint op 47rem	459
Breakpoint 69rem en breder	461
Verder ontdekken	461
Samenvatting	462
Oefening	462
Index	463